

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

Noi rămânem la matcă și nu ne părăsim partidul.

ABONAMENTE:

pe 3 luni . . . . 30 lei — pe 6 luni . . . . 60 lei
pe 1 an . . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei
Pentru țărani 50 lei pe anul întreg.
Exemplarul 2 Lei.

Să ne strângem rândurile!

În politica multor state în ultimii ani s'a conturat tendința precisă de-a consolida stăpânirea drepte.

Lupta s'a declanșat în multe State iar democrația a fost înfrântă, dreapta cucerind poziții foarte serioase — Aceste împrejurări au influențat în mod vădit politica interioară a României. Am asistat la crearea unor partide politice așa zise de dreapta și la transformarea ideologică tot spre dreapta a unor partide de centru cari fără nici o posibilitate de validare și fără nici o perspectivă de viitor, azi speculează configurația politice interioare al altor state, — în vederea consolidării lor.

Desigur că din primul moment vedem o contradicție fără de seamă între unitatea planului internațional al acestei mișcări și între tendințele ei rasiste. Acesta este însă cel dintâiu argument în contra pretinsului lor naționalism purificator, — fata morgana, — tuturor celor ce cred în această mișcare.

Principalul pericol însă îl formează parada „mânei forte” pe care ne-o însinuează în permanență. Astăzi rămâne numai o insinuare dar dacă nu vom lua seama din vreme, ar putea foarte ușor să devină o realitate.

Țara Românească s'ar afla atunci în mâna celor cari cultivând conservatorismul social și politic s'ar opune ori căror tendințe de progres și ori căror schimbări în ordinea socială, economică și politică și aceasta nu prin mijlocul luptei drepte a forțelor cari ar acționa într'un sens sau altul ci prin mijlocul așa numitei „mână forte”.

— Noi suntem însă în mod legitim îngrijorați de aceste perspective, — căci a da țara pe mâna unora cari nu ne prezintă afară de un reacționism feroce nici un program în ordinea socială economică și politică însemnează să dai bolnavul pe mâna doctorilor, de-acum câteva sute de ani cari în loc să aplice mijloace curative pentru refacerea și consolidarea

organismului, utilizează chirurgia fierului roșu, care este și perimată și distructivă.

Iată de ce trebuie să ne strângem rândurile, — pentru apărarea libertăților și a drepturilor noastre dobândite prin sacrificii de sânge, veacuri de-arândul, — Trebuie să facem supremul efort pentru mobilizarea suflărilor a celor cari simt împreună cu noi, — și să facem un puternic zid de apărare în contra celor cari fie din sete de stăpânire, din răzbunare sau din inconștiență atentează la libertățile noastre cetățenești. — Trebuie să stăm în permanență de veghe ca să nu ajungem în lagărele de concentrare a nici unuia dintre aceștia.

Dr. Alex. Herlea.

Cum a fost complectat guvernul?

Un nou subsecretar de stat la justiție.

De câteva luni de zile încoace s'a vorbit mereu de o premenire în sânul guvernului. Era vorba ca mai mulți miniștri să plece ca să fie înlocuiți cu alții. Acest zvon circula mai ales după ieșirea din guvern a dlui M. Strunga, ministrul industriei și al comerțului.

Săptămâna trecută a avut loc mult trâmbițata remanere, adică premenire a guvernului fără a se produce mari schimbări. În locul dlui Strunga a fost numit titular la industrie și comerț dl I. Costinescu, fost până azi ministru al sănătății.

Postul de ministru al sănătății naționale mai fost întregit, de oarece ministerul sănătății a fost contopit iarăși cu ministerul Muncii, cum fuseseră și mai înainte, iar ca titular la amândouă a fost numit dl prof. I. Nistor, până aci numai ministru al Muncii.

A mai fost numit, la ministerul de justiție un nou subsecretar de stat în persoana dlui Aurelian Benteoiu.

Sărmanii liberali nu mai știu de capul lor cum s'o mai învârtă ca să mai rămână la putere. Însă M. Sa Regele și a pus în gând să-i alunge cât mai repede fiindcă nici un guvern nu ia făcut până azi atâtea încercături ca și cel al lui Guță Tătărescu.

Ne vin oaspeți mari în județ!

În curând sosesc dnii Mihalache și Popovici.

Anunțăm de pe acum pe iubii noștri partizani că în curând vor sosi în județul nostru oaspeți mari și iubii. Astfel vor veni D-nii Ion Mihalache președintele partidului național țărănesc, Mihai Popovici președintele Ardealului și alți frunzași de seamă. — Ei vor veni în mijlocul nostru ca să ne vadă și să constate cum merg treburile partidului nostru în acest

județ. Deaceia iubii noștri partizani din întreg cuprinsul județului trebuie să alerge ca să-i primim așa cum se cuvine pe acești oaspeți mari. Noi trebuie să arătăm că județul Hunedoara nu se simte de pe urma rătăcirii lui Vaida și-a lui Vlad și că noi suntem și mai departe soldații credincioși ai partidului Național-Țărănesc.

Ședința delegației partidului

național-țărănesc din jud. Hunedoara

Duminecă la 6 Octombrie 1935 a. c. a avut loc la Deva ședința delegației permanente a partidului național-țărănesc din județul Hunedoara. Cu această ocaziune s'au discutat mai multe chestiuni cari din lipsă de timp la ultima ședință a comitetului județean au fost încredințate spre rezolvire delegației permanente. Astfel pe lângă multe alte chestiuni importante s'a procedat la constituirea delegației permanente și-a celorlalte comisii prevăzute de statute. — La constituirea delegației permanente s'a luat de criteriu principal constituirea ei numai din președinții organizațiilor de plasă sau un substitut atunci când acesta ar face parte din biroul partidului. — Astfel delegația permanentă se compune din dnii: Dr. Iustin Pop, Dr. Emil Șelariu, Dr. Mihaiu Tirea, vicepreședinți, adv. Lazar Dăncoreanu secretar general, Protopop Valer Paveloniu, casier; iar membrii: Dr. Gheorghe Dănilă, pentru plasa Hunedoara, Dionisie Ardelean pentru plasa Deva, adv. Gh. Voșan pentru plasa Orăștie, Dr. Alex. Herlea pt. plasa Geoagiu, adv. Leontin Părvu, pentru plasa Dobra, Dr. Simion Dragomir pentru plasa Ilia, Dr. Leon Parasca pt. plasa Hațeg, Dr. Ieronim

Atirescu pt. plasa Sarmiseghetuza, Dr. Victor Savu pt. plasa Pui și Dr. Emil Boeriu pentru plasa Petroșeni. — Comisiunea de onoare se compune din dnii: Colonel Vasile Băncescu, președinte, Dr. Ionel Albu, secretar, iar membrii: Dr. Ieronim Atirescu f. prefect, Ardelean Dionisie, Dr. Octavian Cosma. — Comisiunea de disciplină se compune din dnii Dr. Gheorghe Dănilă, președinte, Victor Savu, secretar; iar membri: Dr. Emil Boeriu, Prof. Sam. Ciumașiu, Alexiu David; supleanți: Preot Aurel Marila, și Dr. Tirea Mihaiu.

Pe urmă se delegă de secretari generali ai tineretului D-nii: Ioan Demea și Iosif Roman, și se încredințează cu organizarea tineretului pe județul întreg.

Se înființează cercul profesional al învățătorilor sub conducerea D-lui Alexiu David.

Se iau măsuri în vederea ședinței comitetului județean care va avea în curând loc sub președinția dlui Ion Mihalache președintele partidului nostru și a dlui Mihaiu Popovici președintele provincial cari vor sosi cât de curând în județul nostru.

Se înăsprește viața politică

În pragul unor înverșunate lupte politice. Cu toții trebuie să ne pregătim să plecăm la București în 14 Noembrie

Partidul național țărănesc a pornit o luptă pe viață și pe moarte pentru răsturnarea guvernului.

În acest scop vom încerca să venim la putere prin aceleași mijloace prin cari am venit la putere în 1928, când am adunat mulțimile la Alba Iulia și era să pornim de acolo la București ca să cucerim puterea.

În acest scop partidul național-țără-

nesc pregătește pe ziua de 14 Nov. (ajunul deschiderii parlamentului) o mare manifestație politică în Capitala țării cu partizani aduși din toate părțile țării.

Guvernul văzând aceasta și temându-se de puterea noastră, a hotărât să convoce și el pe aceiași zi o adunare la fel în București.

Perfidie, ticneală sau demagogie pură?

Sub acest titlu ziarul „România Nouă” a dlui Zaharia Boilă publică un articol interesant, prin care vedem că dl Vlad este pus la punct definitiv. In acest articol se răspunde tuturor aiurelilor din gazeta „Solia Dreptății” și din cuvântările dlui Vlad.

Itată ce spune dl Boilă:

D. Aurel Vlad afirmă, că între vaidiști-valahiști și între d. Maniu ar exista „mari deosebiri” pe chestiunea ca România să fie aieva a românilor. Cu alte cuvinte, d. Aurel Vlad, cu d. Părinte Dragomir din Munții Apusenii, cu d. Poliacu dela Turda, cu d. Dârlosea dela Făgăraș și cu alții... doresc ca România să fie a Românilor, iar dl Maniu voiește probabil ca România să fie a Sașilor dela Proștea-Mare, a jidanilor, a găgăușilor, a conților și baronilor unguri! Așa trebuie să fie, pentru că altminterea de unde și până unde acea mare deosebire, de care vorbește d. Aurel Vlad. Apoi dacă d. Maniu, fostul deputat român din parlamentul ungar și fostul conducător al tinerimei române (denumit așa chiar de către d. Vlad) și fostul președinte al Consiliului Dirigent, ar fi vroit ca Ardealul să rămână Ungurilor, ar fi făcut — între altele — o declarație de fidelitate către statul ungar (cum i se cerea în 1914. punându-i-se în vedere, că va fi scutit de serviciul militar. Dacă făc a aceasta declarație de fidelitate probabil îl ierta și d. Aurel Vlad, care la rândul său nu s'a sfiit să facă o asemenea declarație, atacând în consiliul județean dela Deva în anul 1916 pe domnii Ion Moța și S. Bornemisa, ținându-i de trădători, pentru că au avut îndrăzneala să treacă Carpații și să-și ofere serviciile guvernului român și cerând sancționarea lor.

Incolo ce să mai răspundem la o asemenea aberație?

D Vlad Aurel mai cere „zdrobirea dlui Maniu” și pentru motivul, că d. Maniu ar fi susținătorul trusturilor, prezintându-l mereu ca un fel de prizonier, dacă nu chiar întreținut al bancherilor jidani. Mare trebuie să fie zăpăceala în capul bietului om dela Orăștie, dacă nu la oprit conștiința să vorbească pe acest ton incapabil. In primul rând este vorba de o grosolană falsificare a adevărului. D Maniu încă în Decembrie 1932 a prezentat Soveranului un memoriu prin care cerea desființarea trusturilor. Mai târziu în toamna anului 1933, a ținut un discurs în fața unei delegații a tineretului dela Cluj pledând pentru același deziderat. Deci exact cu 3 ani înaintea dlui Vlad a preconizat măsurile, pe cari d. Vlad crede, că le poate cere azi ca niște idei originale și patentate de către dsa. Insuși dl Vlad îl atacă doară pe d. Maniu pe temă, că în materie economică este de stângă extremă. Cum se împacă trusturile cu stânga extremă?

Apoi chiar d. Maniu este prizonier al bancherilor jidani? (d. Aurel Vlad foarte elegant îi numește „măgarul”). Chiar d. Iuliu Maniu,

care este poate unicul om politic în România Mare, care n'a fost ales și nu este ales nici într'un singur consiliu de administrație al nici unei bănci sau întreprinderi industriale?

Și chiar d. Vlad îi aruncă această ocară care și-a amanetat organizația la Banca Uurbană? Care face valahism. fiindcă așa i-a cerut-o dl Anghelescu, protectorul său financiar? D. Aurel Vlad îndrăznește să dea lecții dlui Maniu în materie de corectitudine politică? D. Vlad, care este un fel de defensor general al băncilor? D. Aurel Vlad care a tunat și fulgerat împotriva conversiunii pentru că apoi să beneficieze de anumite articole, strecurate prin lege? D. Vlad are tupeul să dea dlui Maniu lecții de independență politică față de bănci și bancheri? Ptiu!!!

D. Aurel Vlad îl acuză pe d. Maniu, că duce țara spre bolșevism, dealtăparte tot d. Vlad afirmă, că d. Maniu este omul marilor capitaliști. Contrazicerea este evidentă, brutală chiar și ne inspiră o serioasă îngrijorare în ce privește starea sufletească a dlui Vlad. Dar dsa nu odată a surprins lumea cu asemenea atitudini diametral opuse, adoptate fie din oportunitate, fie din capricii momentane, fie din pur interes material. In anul 1908, d. Vlad s'a dus la o întrunire a țărăniștilor unguri în Bichș și acolo a cerut izistent și violent împărțirea pământurilor pe seama țărănilor. Zece ani mai târziu, în România Mare, d. Aurel Vlad a fost așezicând singurul om politic ardelen, care s'a opus, cu aceeași violență și insistență reformei agrare. D. Aurel Vlad vroiește să-l prezinte pe d. Maniu ca un om exaltat, violent, extremist, oscilând între diferite extreme și rasodidic. Desigur în contrazicere cu d. Vlad, care este cel ordonat, cumpătat, moderat, constant și circumspect... Judece lumea care îi cunoaște pe amândoi.

Trecând apoi la chestiunea restaurației. d. Aurel Vlad (după cum cetim în „Universul”) a emis o teorie confuză despre consecvența dlui Maniu și l-a calomniat că n'ar fi destul de monarhist. Regretăm că din cauze independente de noi, nu putem să dăm dlui Vlad răspunsul cuvenit, dar sperăm, că o să mai avem prilej pentru asta.

Dar acolo, unde d. Vlad este de dreptul amuzant, e partea aceea a cuvântării, unde îi face reproșuri dlui Maniu, că nu-i respectuos față de autoritatea de stat... In fața ochilor noștri sufletești retrăim scena, când în primele ședințe ale primului parlament românesc d. Aurel Vlad, de pe banca ministerială arunca — în lipsă de argument, — manșetele desbumbate către marele stat major al armatei.

Este un proverb ardelenesc care l-ai uitat, dle Vlad, și care ți-l aducem aminte:

— Cine are unt pe cap să nu iese la soare.

(Căci s'ar putea întâmpla să se topească untul și să te opărești).

Dr. Gheorghe Ohăbeanu.

Vin alegerile în județ!

Grijiți că vrea să vină unul Dongoroz!

Gazetele din București aduc știrea că după abdicarea dlui Mitiță Constantinescu din locul de deputat de Hunedoara se va face o nouă alegere în care guvernul va propune și va susține candidatura unuia cu numele Dongoroz, — vedeți deci jubileelor cu cine doresc să-l înlocuiască

pe Mitiță, cu Dongoroz despre care nu cred că a-ți auzit vre-odată. Acesta săracul precum vine așa se și duce. Se vede de-aici clar că liberalii cei mari dela centru doresc să ni-l bage cu sila pe gât. — Poporul însă este prea înțelept ca să-l primească și să-l sufere.

grija școlii.

Semne rele în sânul învățătorimeii din județ

Mai multă unire.

Noi învățătorii, suntem o tagmă tineră și neconsolidată pe deplin. In situația noastră de azi, avem o mulțime de doleanțe și deziderate, atât de ordin școlar, cât și profesional. Aceasta, o știe toată lumea, nu se pot obține, decât numai prin conlucrarea armonică, unire deplină și organizație profesională-puternică.

Organizația noastră, pentru care s'a pus, în trecut, mult suflet, entuziasm și avânt nu se bucură de tot concursul nostru, al tuturor, pe care am fi moralicește obligați să-l dăm, la toate manifestările ei. Unii colegi, în loc să-i dea sprijinul moral și material, cum se recere, găsesc că-i mai potrivit și cred că se ridică în ochii altora, dacă-i pun bețe în roate și îi facetineză mersul, îi tulbură atmosfera și îi zădărnicește orice preocupare profesională și școlară.

Starea aceasta de spirit, din sânul învățătorimeii, se repetă de câțiva ani, atât la adunările noastre de plasă, cât și în adunările generale județene. Câțiva colegi tineri, fie îndemnați de răuvoitorii cauzei dăscărești, fie din îndemnul lor propriu, au găsit de cuviință să ridice nemulțumiri neîntemeiate și uneori regretabile, față de colegii lor mai vechi în serviciu, provocând prin ieșirile lor de nemulțumiri neînțelegeri și menținând o atmosferă încărcată, neprielnică preocupărilor noastre, fie școlare sau profesionale.

Adevărat, numărul acestor colegi tineri, pescuitori în apă tulbure nu-i mare, se reduce numai la câteva persoane, dar în tot cazul e suficient, pentru a tulbura atmosfera a sparge solidaritatea profesională, de care în vremurile grele de azi, chiar în interesul nostru, avem necondiționată lipsă și fără de care nu putem realiza nimic, oricât de activi și desotoinci ar fi conducătorii noștri, cărorora ne convine să le căutăm greșelile, și când nu le fac, să le criticăm activitatea, dar fără a le da concursul cuvenit.

Prin știrile de față, n'am intenția să fac procesul nimănu. Doresc să constat un singur lucru: înțeleg divergențele de păreri, în debateri înțeleg să se prezinte diferite proceduri, în realizarea și punerea la punct a unei probleme sau acțiuni, dar nu înțeleg aruncarea de invective și strigăte nepotrivite la adresa colegilor

mai vechi în serviciu, sau mai bătrâni. Aceasta nu-i procedura colegială, nici deamă de tagma noastră, care trebuie să dea dovezi de disciplină, de solidaritate profesională și de unire deplină, când se desbat chestiuni de ordin școlar și profesional, în adunările noastre de plasă și județene.

Colegii tineri mulți-pușini, câți s'au prezentat ca tulburătorii atmosferei adunărilor noastre, neavând nici un motiv de nemulțumire, întrucât doleanțele lor au fost susținute totdeauna de către colegii mai bătrâni cum era și firesc să fie, judecând apoi lucrurile mai calm, să revină la sentimente mai bune, lăsând aruncarea invectivelor pe seama altora...

Manifestările colegilor tineri, judecate din punct de vedere școlar și profesional, sunt semne rele și tind să slăbească puterea organizației noastre, să destrame solidaritatea necimentată în deajuns și să zădărnicească orice acțiune bună și de folos.

Tinerii noștri colegi, în entuziasmul lor, poate nu-și dau seama, că orice gândire și început de acțiune, reclamă mult timp, multă judecată și multe pregătiri, până să ajungă a fi realizată, îndeplinită. Un mare cărturar român zice: „Tineretea are multe daruri, dar are și bătrânețea pe ale sale”. Tinerii, este adevărat au o nemăsurată încredere în sine, însă cu aceasta mare încredere, dau greș repede, nefiind deprinși cu încercările vieții. Bătrânii, oameni maturi, orice s'ar zice, au respectul realităților, sfială față de greutățile înfăptuirii unei idei și vedere mai clară asupra cugetelor și sentimentelor omenești.

Așa fiind, tinerii ar face un pas înainte, apropiindu-se de cei mai în etate decât ei, întrebându-i de greutățile întâmpinate în străbaterea drumului, care acum stă înaintea lor, a tinerilor. Dela bătrâni veți putea ști și afla multe lucruri bune și folositoare în drumul greu și spinos ce-l veți străbate, cu mai multe șanse de reușită.

In concluzie: Trebuința de întâlnire, de sfătuire și de unire, este la tot cazul folositoare și ducătoare la scop, atât pentru noi, ca tagmă, cât și pentru școală, ai cărei slujitori suntem.

A Grecu.

Program de lucru?

In cel mai scurt timp, colegii, cari înțeleg să conlucreze pentru idealul de realizări al partidului național-țărănesc, vor fi convocați la o consfătuire spre a fixa modalitatea de înțelegere și de lucru a cercului nostru de studii din sânul partidului. Și până atunci însă, liniile mari ale acestui program de lucru se desenează dela sine, avându-se în vedere puterile și luminoasele directive ce ne vin dela cei ce pregătesc în centru cadrele mari ale politicii școlare, de viitor, pe care marele partid de masă țărănești le-a înscris în programul său de realizări.

Este vorba de temeinicirea și așezarea pe noi principii a învățământului primar spre a fi apropiat și integrat vieții sătești. Ca din abstract, intelectualist cum era și este și azi,

învățământul să devină practic, folositor, cu un rost bine priceput, ca astfel țărănimea să iubească școala, să-i simtă adânc lipsa și să o ajute.

Școala primară nu mai poate fi numai anticamera celor secundare ci o școală integrală și rotunjită prin sine a mulțimilor rurale, a mulțimilor muncitoare. Rostul și scopul ei trebuie să fie ridicarea păturilor largi ale poporului, la situație mai bună, și care să dea muncii creatoare de orice categorie toată demnitatea necesară.

Date fiind aceste mari directive de viitor înspre care se va îndrepta școala primară din țara noastră, — ușor se desprinde ceea ce avem noi, aici, de făcut! Este găsirea modalității de adaptare a acestei reforme la școala și mediul satelor noastre

hunedorene, prepararea terenului ca reforma cu toate măsurile ei binefăcătoare să poată fi aplicată cât mai de vreme încât să se bucure și satele noastre hunedorene, prepararea terenului ca reforma cu toate măsurile ei binefăcătoare să poată fi aplicată cât mai de vreme încât să se bucure și satele noastre, cu un ceas mai de vreme, de toate avantajele ei.

Mai pe scurt, școala primară rurală trebuie să fie școala țărănimei, să fie concrescută cu viața plugărimii și pregătind pe micii țărani pentru idealul de viitor al statului-țărănesc. Aceasta se urmărește de către ideologii și reformatorii noștri și pentru desăvârșirea acestor bune gânduri este nevoie de cât mai mulți și mai însuflețiți înțelegători și colaboratori. Mâna oricui va aduce o mică contribuție pentru realizarea acestor imperioase idealuri, nu va fi respinsă.

Tot în legătură cu aceasta și intrând în oarecare amănunte, sunt atât de multe probleme locale de interes specific hunedorean, cari nu strică să fie discutate și răscolite cât mai mult și cât mai serios.

Să ne gândim numai la situația comunelor de munte împrăștiate pe cele văgăune și coaste de dealuri, cu școala lor îndepărtată și greu de apropiat, la măruntele sate sau cătune cu lipsa lor de școală sau cu școala prost întreținută, nefcălzită, nehygienică. Lipsa terenului de experiență de pe lângă școale sau calitatea lui inferioară acolo, unde este.

Să ne gândim la lipsa gravă de material didactic și mobilier de pe lângă atâtea școale, la absența aproape completă a utilajului necesar cursului complementar, ș. a. ș. a.

Toate acestea ca și altele pe cari nu le-am amintit, așteaptă să fie răscolite perseverent, frământate îndelung și odată ce ne vom opri la soluții cumpănite, ele vor trebui sugerate conducătorilor noștri ca să le realizeze neîntârziat.

Așa îmi închipuiesc cu acest cerc de studii al nostru și cam de aceea vom avea de făcut! Ce câmp larg de muncă și preocupări nobile ni se deschid!

Alexiu David,
Inv.

Ce-a spus dl Maniu la Cut „Maiestate fă dreptate“!

La Cut în jud. Alba a avut loc o importantă întrunire a partidului național-țărănesc, la care a luat parte dl Iuliu Maniu.

Între altele dl Maniu a rostit și următoarele cuvinte cari privesc toată situația poporului nostru:

„Noi avem curajul să spunem cu tot respectul, cu toată cinstea, pe care trebuie să o dăm Regelui, necazurile, durerile d-v. și greșelile ce se fac. Orice s'ar întâmpla, vom spune adevărul oricui pentru că vreau să mă pot uita liniștit în ochii dv. cinstiți și când mă veți chema să pot servi cu cinste și omenie și țara și poporul românesc. (Aplauze). Fraților,

cecece spun eu și cecece spune d. Mihalache și toți ceilalți devotați prieteni, cărora le mulțumesc că s'au obosit până aci, e adevărul și dacă vreți ca el să dea roade, apoi să veniți să luptați cu noi. Așa cum ați jurat la 1928, la 6 Mai la Alba-Iulia, să veniți când veți fi chemați la București, la 14 Noembrie. Să veniți cu toții să nu așteptați să vă ducă cu autobusele și trenurile, căci partidul nostru n'are bani. Nu stăm de vorbă cu bancherii, cari adună din suferința dv. miliarde. Veniți cu merinde în traistă, veniți alături de noi, cum v'a ajutat Dzeu, cu inima curată și mintea limpede, să strigăm: „Maiestate fă dreptate“

Ce-a pățit săracul Vlad la Ghelar

Se vede că omul încă n'a învățat minte. Astfel Dr. Vlad s'a dus în 15 Sept. la Ghelar unde în loc să fie primit cu urale a fost huiduit și fluerat încât n'a știut pe unde s'o steargă din comună. — Desigur este regretabil că unii oameni i-au strigat cuvinte și injurături dintre acelea cari nu se pot scrie, însă probabil pe dl

Vlad numai așa îl poți aduce la realitate ca să vadă că sufletul cinstit al poporului este în contra lui Vaida și a acelor cari îi linguesc pe cel de sus. — Asta-i adevărul și dacă Vlad va mai păți decâteva ori așa poate că i-o da Dumnezeu mintea românului cea de pe urmă.

Gâlceava liberalilor din județul nostru

După ce a fost numit Mitiță în postul de guvernator al „Băncii Naționale“, a rămas vacant locul de președinte al organizației liberale din județul Hunedoara. — De îndată au și început lucrăturile și sforile între liberalii localnici. — Astfel a început lupta ascunsă între Miocu și Bursan. — Fiecare dintre ei avea partizanii săi cari făceau atmosferă și trăgeau sfori. Nici unii nu se declarau pe față, se pregăteau însă pentru ca la prima ședință a delegației lor permanente punând problema să și câștige majoritatea. — Au văzut însă că

voturile sunt împărțite cam pe două și astfel n'au mai pus chestia alegerii noului președinte zicând că păstrează locul pe seama lui Mitiță pentru cazul când ar pleca dela Banca Națională.

Adevărul este însă, ori cât ar încerca să-l ascundă că între Miocu și Bursan s'a deschis o luptă surdă pentru întâietate în partid.

Noi prevedem însă că liberalii din județul nostru o să ajungă foarte rău, — asemenea turmei fără păstor astfel încât toate oile o vor lua razna după capul lor.

Te cuprinde scârba!

Între Vlad și Mitiță

Gazeta „Solia Dreptății“ a dlui Vlad în nr. său din 3 Oct. 1935 scrie un articol intitulat „Banca Națională are un nou guvernator“. — În acest articol este binevenat în postul de guvernator dl Mitiță Constantinescu. — Când am citit acest articol ne-a cuprins scârba fiindcă în fața ochilor noștri au apărut toate articolele scrise de dl Vlad în care a fost bajocorit Mitiță în fel și chip, — ne-a apărut în minte pledoaria lui Mitiță dela Tribunalul Deva în procesul cu Sonu Damian, și-am văzut cum se întind la belele Băncii „Ardeleana“ spre „Banca Națională“. — Este o mur-

dărie fără de margini ca după ce te-ai bârfit o viață întreagă cu cineva să nu ai forța morală necesară ca să-ți menți demnitatea și să nu te lingușești ca căței cari au fost bătuți. — Știam noi mai demult că anumiți d-ni sunt capabili de orice, că atunci când este vorba de interesele lor materiale uită și de demnitate și de orice alte scrupule, — numai afacerile lor să lese.

Iată cine sunt „dezinteresatii“ cari luptă pentru interesele mulțimilor, cari pățimesc. Este bine să-i cunoașteți de câtă demnitate și de câtă forță morală dispun.

Liberalii și pădurile Bouțariului de sus

Scandaloasă afacere la apus de regim liberal.

Într'un articol anterior am promis, că voi arăta paguba mare, care rezultă pentru sătenii din Bouțar, pe urma vinderii pădurii lor în condițiunile cunoscute și, am promis că voi arăta și partea de vină a conducătorilor locali.

Cum sa făcut vânzarea?

Pădurea a fost negociată de un anume Sweikófer. Acesta, în ultimul moment a cedat-o, pe lângă anumite condițiuni „Rimei“ ca să poată să se împărțesească cât mai mulți din prețul de vânzare al pădurii. Sweikófer a pretins un sperț de renunțare de Lei 400.000, cari urmau să se împărțesească; în această formă, între diferite fețe simandicoase, dintre cari nu lipseau nici conducătorii locali ai posesoriatului.

Dar fiindcă Rima (Uzinele metalurgice din Hunedoara) întreprindere de stat fiind, nu puteau da sperț de renunțare, s'a trecut în condițiunile contractului încheiat între posesoriat și Rima, ca cumpărătorul, peste prețul convenit la licitație, să plătească spese avute de posesoriat ca câștigarea dreptului de exploatare, conform unui borderou de cheltueli, — la mâna posesoriatului lei 400.000. Rima a plătit această sumă la mâna președintelui da onoare a posesoriatului, care a semnat o chitanță de primire pe seama Rimei. Bani în însă, de fapt, i-a predat lui Sweikófer. În chipul acesta posesoriatul a fost păgubit cu Lei 400.000, cu concursul conducătorilor posesoriatului.

Composesorii pe această cale se așteaptă să aibă dreptul la această sumă și trebuie să-l silească pe președintele de onoare să le-o verse în casă.

Că el cum se va descurca cu politicienii liberali, cari și-au constituit prin Sweikófer al lor o așa importantă dijmă din vânzarea unei păduri, îl privește și-i va fi de simțitoare învățătură.

De altcum, în paranteză fie zis, acest președinte de onoare a Bouțariului de sus a mai păgubit poporul și într'alt chip. După ce această afacere se trăgăna de multă vreme, a răpit vestea între oameni că nu se mai face vânzarea și oamenii să nu mai rădăduiască, că vor primi bani, pe urma vânzării. Dar dacă au lipsă de bani, el, președintele, le cumpără drepturile ca să le facă bine. Cu această apucătură, spun țărani, a cumpărat de la mai mulți drepturile pe prețuri derizorii de lei: 2000, 3000 și 4000, după cum s'au putut aunge. În chipul acesta a achiziționat drepturi dela mulți oameni. Iar la împărțirea banilor din vânzarea pădurii, a încasat după fiecare drept câte 14.000 lei.

În ce stă paguba posesoriatului?

Pădurea s'a vândut după o estimăție în ginerească, care s'a făcut în

epoca de stabilizare a leului. Pudurea s'a vândut de fapt într'o vreme când leul are o valoare inferioară epocii dinainte de stabilizare.

Deci la stabilirea prețului de vânzare, în urma acestei împrejurări, posesoriatul a fost păgubit cu lei: 3.000.000 cel puțin.

Din contract a fost lăsat afară punctul prin care se prevedea, că impozitul agricol, după această vânzare îl plătește cumpărătorul. Astfel posesoriatului i-se reduce prețul vânzării cu valoarea impozitului agricol. Probabil că această operațiune s'a făcut, ca să se poată convinge cumpărătorul la plata celor 400.000 lei, sperț de renunțare.

Banii realizați după vânzare s'au împărțit, în urma unei hotărâri abuzive și arbitrară a d-lui secretar de stat Negură. Ori, averile colectivităților, după un principiu foarte comun economic, nu se instreineză, ci după împrejurări, se schimbă, se prefac din pădure în bani. Composesorii au dreptul numai la fructul rezultat pe urm acelor averi. Adecă cum?! Bouțării, cari trăesc în aceste vremi să mănăce și să risipească păduri de mii de hectare agonisite de generații dearându, iar urmașii sute de ani au să înghită în sec și să ia drumul pribegiei, din lipsă de venite la posesoriatul, după care trăiau până acum.

O formidabilă afacere s'a făcut, care are repercusiuni dezastruoase asupra unei comune. Conducătorii locali lipsiți de conștiință și lacomi de câștiguri și-au dat mâna împreună cu liberalii regiunii setoși și ei după bunuri nemuncite, ca să realizeze această afacere și ca să nenorocească pe vreme îndelungată pe sătenii naivi ai acestei comune.

Când nu va mai fi cenzură și stare de asediu vom arăta lucruri și mai deochiate în legătură cu această afacere și în legătură cu persoanele cari au avut rol la desăvârșirea acestei afaceri.

Încă puțină de tot răbdare!

Verax.

Guvernul pleacă?

În București se crede că liberalii vor pleca dela guvern în decurs de cel mult 2 săptămâni. Dealtfel decăteori se aude că vine dl Titulescu acasă să știe că fierbe ceva în politica internă. Deastădată dl Titulescu și-a anunțat sosirea în țară spre sfârșitul săptămânii, iar M. S. Regele primește în audiență șefii diferitelor partide.

Toate acestea sunt semne precise că zilele guvernului liberal sunt numărate.

Geoagenii au scăpat de Mitiță

Mitiță Corstantinescu șeful liberalilor din plasa Geoagiului a fost numit Guvernator la „Banca Națională” Astfel deși le-a promis săracilor Geoageni marea cu sarea, nu a stat ca să-și împlinească promisiunile, ci îndată ce s'a ivit ocazia să sară în altă baltă mai mare a și sărit.

Din această întâmplare a lui Mitiță poporul trebuie să tragă o învățătură și anume că Domnii știu ca Mitiță veniți de prin orașele mari cari n'au rădăcini în popor, — nu sunt legați de el cu inimă curată și la prima ocaziune dezertează dela datoric. Astfel este drept că Geoagenii să se încrebe că oare de ce a părăsit Mitiță subsecretariatul finanțelor și-a trecut la „Banca Națională”, — dacă el zice că luptă pețru popor. El trebuie astfel să stea acolo la locul de unde putea să servească poporul. — Adevărul însă este altul și anume că pe

Mitiță nici odată nu l'a durut de popor, ci el amăgind poporul a încercat să se ridice pe el însuși la treapta de subministru, — iar azi după ce partizanii l'au votat și l'au ridicat acolo, în loc să le fie de folos, fără nici o părere de rău își lasă oamenii săi în grija nimănui, — iar el trece la „Banca Națională” fiindcă acolo are un salariu lunar de sute de mii de lei și fiindcă să rentează mai bine. Vede și el neșterele din partid și că guvernul e pe ducă, și-o fi zis: să mă vâr eu aici, apoi pe Geoagenii l'as în plata Domnului sau...

Apoi noi îi întrebăm pe săracii Geoageni că de-aceia l'au votat pe Mitiță 15 ani, ca tocmai acum să-i lase fără sprijin? Se vede de-aici clar cât o prețuit Mitiță votanții săi și cât a prețuit paralele în cât a fost în stare să schimbe situații în locul prietenilor. M. N.

Intrebări?

Luni în 7 Oct. a. c. s'au prezentat la pretura din Deva peste 100 de fruntași din comunele: Veșel, Herepeș, Leșnic și Vâlceș pentru a cere lămuriri că de ce sunt scoși la corvoadă (muncă publică silită) cu jandarmi pentru a căra pietriș pe șoseaua națională.

Ne alăturăm și noi la nedumerirea acestor oameni năcăjiți și întrebăm pe D-nul Prefect pe baza cărei legi oamenii trebuie să plătească și impozit pentru drumuri și tot ei să le și repare fără să capete nimic pentru această muncă?

Și este posibil că acei cari susțin că sunt în regulă cu toate impozitele și că nu înțeleg să muncească gratuit să fie amenințați cu bătaia?

Așteptăm nu numai lămuriri ci și o anchetă exemplară în cauză și mai ales sancțiuni.

ȘTIRI

Redacționale. Anunțăm cu regret abonajii și cetitorii că apariția gazetei noastre a suferit o mică pauză, aceasta din motive independente de noi.

Petrache Lupu și oamenii de știință. Marele nostru învățat, dl prof. G. Marinescu din București a fost trimis de ministerul sănătății să cerceteze pe ciobanul Petrache Lupu dela Maglavit, dacă-i sănătos sau nu. D-sa a plecat însoțit de mai mulți doctori dela ministerul sănătății. Când erau aproape de cioban cineva din mulțime a strigat că vin să-l aresteze pe Petrache Lupu. Toată lumea s'a adunat împrejurul ciobanului, strigând din răsuputeri să nu se apropie căci ei nu vor lăsa să fie arestat. Cu mare greutate d-l profesor Marinescu l-a putut convinge pe oameni că și d-sa e credincios și că a venit să asculte și d-sa cuvintele înțelepte a'e ciobanului. A stat mai multe ceasuri de vorbă cu ciobanul după care a venit înapoi la București. Aici d-sa a adunat pe toți gazetarii și le-a spus că s'a convins că ciobanul Petrache Lupu este întreg la minte și că tot ceiace spune el sunt lucruri dela Dumnezeu.

Arătarea unei stele cu cruce pe cer.

Într-o noapte din săptămâna trecută, sătenii, adunați decuseară în vederea târgului ce urma să se ție a două zi, au văzut lucruri minunate. După mezul nopții, grădinarul Dumitru Legulescu, aruncându-și ochii spre cer a zărit spre apus o stea foarte mare, care lumina mai mult ca oricare alta. Privind cu mai mare băgare de seamă a văzut că pe stea era o cruce mare luminoasă. Speriat, Legulescu a început să strige. Adunându-se împrejurul lui mai mulți săteni au văzut cu toții în adevăr crucea pe stea. Toți au rămas foarte mirați, neputând dormi toată noaptea.

Cât e de răspândită Biblia.

Cartea cea mai mult citită și răspândită din lume e sf. Scriptură. Cei mai mari oameni ai lumii o citeșc. În momente hotărâtoare, de grea cumpănă, în ajunul marilor războaie, Napoleon își lămură gândurile în slova dumnezească a Bibliei. Regele Angliei, George al V-lea, începând din anul 1881, în fiecare zi citește un capitol din Biblie, de față fiind și Regina. În decursul anului trecut au trecut în mâinile cetitorilor 11 milioane exemplare noi din Biblie.

Fie pâinea cât de rea...

Mai anii trecuți numeroși români s'au lăsat înșelați de niște agenți și în speranța de a se îmbogăți au plecat în America de miazăzi în republica Argentina spre a căuta lucru. Zeci d'n aceștia colindând 5 ani de zile prin America de sud fără să se poată stabili unde va și să capete de lucru. Văzând că îmbogățirea în america a rămas doar o poveste, cei 10 români transilvăneni s'au adresat consulatului român din capitala Argentinei spre a trimite în țară. Consulul nostru de acolo profitând de ocazia că tocmai se întorcea un vapor spre Constanța a rugat pe comandantul lui să-i primească și să-i aducă în țară. — Zilele trecute au sosit la Constanța. Primul lor cuvânt când s'au văzut în țară a fost: „Fie pâinea cât de rea, tot mai bine în țara ta”.

Turbează după un an. Săteanul Gheorghe M. Săraru, din Tunari, județul Buzău, a fost mușcat acum un an de un câne turbat, dar nu s'a căutat de loc. Deunăzi, săteanul a fost cuprins de turbare și după ce a mușcat 15 persoane, a murit în chinuri grozave. Iată ce păfesc cei cari nu se duc la doctor după mușcătura de câine.

Urmările obiceiului cu împuscăturile la nunte. După o datină străveche se mai obișnuște și azi în multe părți să se tragă la nunte focuri de arme în aer. De multeori acest obicei are urmări triste. Astfel la o nuntă ce a avut loc zilele trecute în comuna Balotești, județul Ilfov, s'au tras mai multe focuri de armă în aer. Unul dintre gloanțe a nimerit pe un nuntaș în gât, care dus în spital a încetat din viață. Iată urmările unui obicei, care trebuie părăsit!

Furtună puternică în Polonia. În partea de răsărit și miază-zi

a Poloniei, s'a abătut o puternică furtună, din cauza căreia s'au iscat mai multe incendii. Două sate au ars în întregime. 15 persoane au fost ucise de trăsnet.

Un foc uriaș la Londra. Capitala Angliei este unul dintre cele mai mari orașe ale lumii. Lume multă umblă pe străzi, fiecare cu afacerile lui, unul într-o parte, altul în alta. Așa că își poate închiplu oricine, ce este pe acolo, când se aprinde vre-o casă. Săptămâna trecută s'a aprins o magazie mare, înăuntru căreia lucrau sute de muncitori. A fost un adevărat noroc pe ei, deoarece clădirea s'a aprins după ce ei au ieșit din lucru. A doua zi s'a aprins o magazie și mai mare, alături de acea casă. De aici focul s'a întins, încât mai multe străzi erau întunecate de un fum gros și prșcăcios. Flăcările se puteau vedea dela o depărtare de 20 km. Cu toate că pomperii acolo sunt foarte bine organizați, trei dintre ei au fost răniți greu în timpul stingerii.

“TRANSILVANIA” HOTEL și RESTAURANT în ORĂȘTIE

Anunțăm cu onoare publicul din județ:

s'a deschis terasa de vară

fiind azi locul de întâlnire a elitei din loc și jur, — unde cântă o muzică de jaz de primul rang. — HOTELUL, oferă cele mai confortabile camere pentru voiajori. — RESTAURANTUL este neîntrecut în specialități de: mâncări, și băuturi.

Domnii funcționari, preoți învățători și notari se bucură de 20 procente reducere la prețuri. Rugăm sprijinul onoratului public. Cu stimă DIRECȚIUNEA.

AVIZ MEDICAL:

Dr. S. Seidner medic dentist din loc, plecând în concediu la 11 August, își reia consultațiile la sfârșitul luni când se reîntoarce.

De vânzare

1 Timbală în cea mai bună stare.

Adresa la administrația ziarului.

Biciclete mărcile „Apollo” și „Opel”

se vând și pe lângă rate convenabile la firma:

A. Hirsch din Deva.

Un pian

modern de vânzare,

adresa la administrația ziarului.

M. STERN

Magazin de Textile și încălță minte cel mai eficient izvor.

au sosit stoffe și tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Sandale de dame și domni.

Magazinul de mode

CAROL ZOBEL

oferă onoratului public un mare asortiment de:

cravate ultima modă, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu poșuri solide

Cetiți și răspândiți „SOLIA”